

PŘEHLED LEGISLATIVNÍCH ZMĚN V ROCE 2021

Novela zákoníku práce

Novela zavádí **sdílené pracovní místo**, kdy zaměstnavatel může rozdělit jedno pracovní místo mezi více zaměstnanců s kratší pracovní dobou.

Další změna se týká **výpočtu dovolené**. Výpočet nároku na dovolenou se bude odvíjet od počtu odpracovaných hodin a ne od počtu odpracovaných dní, jak tomu bylo doposud.

Nově se mezi překážky v práci na straně zaměstnavatele zařadilo také **placené volno v obecném zájmu** u personálu táborů pro děti a mládež a podobné činnosti na sportovních soustředění pro děti a mládež.

Upravuje se také náhrada škody a nemajetkové újmy. Novela zavádí institut **jednorázové náhrady nemajetkové újmy při zvlášť závažném ublížení na zdraví zaměstnance**. Jednorázová náhrada této nemajetkové újmy přísluší při splnění podmínek manželovi, partnerovi, dítěti a rodiči postiženého zaměstnance, jakož i dalším osobám, které újmu zaměstnance pociťují jako újmu vlastní. Jedná se o osoby v rodinném nebo obdobném poměru, které újmu zaměstnance pociťují jako vlastní újmu. V případě, že uvedeným osobám byla již jednorázová náhrada nemajetkové újmy při zvlášť závažném ublížení na zdraví poskytnuta a postižený zaměstnanec v důsledku závažného ublížení na zdraví následně zemře, pak soud při určení výše jednorázového odškodnění náhrady nemajetkové újmy pozůstalých zohlední již přiznanou výši jednorázové náhrady nemajetkové újmy při zvlášť závažném ublížení na zdraví. Výše náhrady není v předpisech uvedena ani limitována.

Dále je nově zaveden institut **jednorázové náhrady nemajetkové újmy pozůstalých**, která bude příslušet manželovi, partnerovi, dítěti a rodičům zemřelého zaměstnance. Nově se právo na tento druh náhrady nebude u dětí zemřelého zaměstnance vázat na jejich nezaopatřenost a u rodičů na nutnost jejich žití se zaměstnancem v domácnosti. Důvodem této úpravy je to, že duševní útrapy, které jsou tímto druhem náhrady odškodňovány, nelze z důvodů celoživotních rodinných vztahů vázat a podmiňovat zletilostí dítěte nebo žitím ve společné domácnosti. Nově se z výše uvedených důvodů, jako je tomu u náhrady škody na zřízení pomníku nebo desky, výše náhrady jednorázové újmy pozůstalých odvozuje nikoliv od pevné částky, ale od násobku průměrné mzdy v národním hospodářství, který je v tomto případě stanoven na její dvacetinásobek. U rodičů zemřelého, kdy je náhrada poskytována oběma rodičům, přísluší každému rodiči polovina stanovené částky. Jedná se o částku minimální. Může být poskytnuta částka vyšší, a to u všech pozůstalých. Další změnou v úpravě tohoto druhu nemajetkové újmy je rozšíření okruhu oprávněných osob o osoby, které jsou v poměru rodinném nebo obdobném, a které smrt zaměstnance pociťují jako vlastní újmu. Podmínkou vzniku práva těchto osob je však to, že vznik nemajetkové újmy v konkrétním případě prokážou.

Změnou rovněž prošly **náklady spojené s pohřbem** ve prospěch osob, kterým vznikly náklady s pohřbem po smrtelném pracovním úrazu. Dosavadní výše částky náhrady škody na zřízení pomníku nebo desky ve výši 20 000 Kč, která příslušela tomu, kdy tyto náklady vynaložil, je koncipována tak, že již nebude stanovena pevnou částkou, ale nově se stanoví odvozením od 1,5násobku průměrné mzdy v národním hospodářství zjištěné za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém vznikne právo na tuto náhradu škody. Náklady spojené s pohřbem se hradí právě tak, jako náklady spojené s léčením tomu, kdo je vynaložil. Od nákladů spojených s pohřbem se odečte pohřebné, poskytnuté podle zvláštních předpisů. Náklady na pohřeb se rozumějí náklady účtované pohřebním ústavem, hřbitovní poplatky, cestovní výlohy, náklady na zřízení pomníku nebo desky a úpravu hrobu a jedna třetina skutečných nákladů na smuteční ošacení. Mohou to být ovšem i jiné prokázané výlohy, protože tento výčet není vyčerpávající.

Zvýšení náhrad za pracovní úraz a nemoc z povolání

Náhrady za ztrátu na výdělků po pracovním úrazu či nemoci z povolání, ale také pro pozůstalé po zemřelých zaměstnancích se zvyšují tak, že průměrný výdělek rozhodný pro výpočet náhrady pro výpočet náhrad **se zvyšuje o 7,1%**, a to s účinností od 1. ledna 2021.

Valorizace důchodů

Od ledna 2021 dojde opět k valorizaci všech vyplácených důchodů – starobních, invalidních, vdovských, vdoveckých a sirotčích. Základní výměra se zvýší **o 60 Kč**, tedy z 3.490,- Kč na **3.550,- Kč**, procentní výměra vzroste **o 7,1%**.

Valorizace důchodů vychází z nařízení vlády č. 381/2020 Sb., podle kterého jsou od lednových splátek důchody zvyšovány. Na zvýšení důchodu od splátky po 31. 12. 2020 má nárok každý, jemuž byl důchod přiznán od data před 1. 1. 2021. Česká správa sociálního zabezpečení provádí valorizaci automaticky od lednové splátky důchodu 2021.

Průměrný starobní důchod by měl činit 15.336,- Kč.

Od lednové splátky 2021 budou automatizovaně zvýšeny v souladu s nařízením vlády č. 382/2020 Sb. i vyplácené příplatky k důchodu přiznané podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb., o poskytování příplatku k důchodu ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem, a příplatky k důchodu podle zákona č. 357/2005 Sb., o ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich. Tyto příplatky se zvýší o 7,1 % částky příplatku náležející ke dni zvýšení.

Zvláštní příspěvek k důchodu podle zákona č. 357/2005 Sb., o ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich, se od ledna 2021 nezvyšuje.

Nemocenské pojištění

Od 1. ledna 2021 se zvyšují redukční hranice pro výpočet dávek nemocenského pojištění:

1. redukční hranice pro úpravu denního vyměřovacího základu činí 1.182,- Kč,
2. redukční hranice pro úpravu denního vyměřovacího základu činí 1.773,- Kč,
3. redukční hranice pro úpravu denního vyměřovacího základu činí 3.545,- Kč.

Pojistné na sociální zabezpečení

Od ledna 2021 dochází k následujícím změnám:

- částka průměrné mzdy pro účely pojistného je 35.441,- Kč,
- maximální vyměřovací základ pro placení pojistného činí 1.701.168,- Kč,
- rozhodná částka zakládající účast na důchodovém pojištění OSVČ, která vykonávala vedlejší činnost, je 85.058,- Kč ročně,
- minimální měsíční základ pro placení záloh na pojistné pro OSVČ vykonávající hlavní činnost je 8.861,- Kč (minimální záloha na pojistné činí 2.588,- Kč),
- minimální měsíční vyměřovací základ pro OSVČ vykonávající vedlejší výdělečnou činnost je 3.546,- Kč (minimální záloha na pojistné činí 1.036,- Kč),
- minimální platba pojistného na dobrovolné nemocenské pojištění OSVČ činí 147 Kč.

Minimální mzda

Od 1 ledna 2021 se zvýší minimální mzda o **600 Kč na 15.200,- Kč** za měsíc pro zaměstnance se stanovenou týdenní pracovní dobou 40 hodin. Minimální hodinová mzda vzroste z 87,30 Kč na 90,50 Kč.

Se zvýšením minimální mzdy souvisí také růst nejnižší úrovně zaručené mzdy, a to o 600,- Kč až 1.200,- Kč měsíčně na 15.200,- Kč až 30.400,- Kč.

Hodinová a měsíční zaručená mzda pro stanovenou týdenní pracovní dobu 40 hodin

Skupina prací	Hodinová mzda v roce 2020	Hodinová mzda v roce 2021	Měsíční mzda v roce 2020	Měsíční mzda v roce 2021
1.	87,30 Kč	90,50 Kč	14 600 Kč	15 200 Kč
2.	96,30 Kč	99,90 Kč	16 100 Kč	16 800 Kč
3.	106,40 Kč	110,30 Kč	17 800 Kč	18 500 Kč
4.	117,40 Kč	121,80 Kč	19 600 Kč	20 500 Kč
5.	129,70 Kč	134,40 Kč	21 700 Kč	22 600 Kč
6.	143,20 Kč	148,40 Kč	24 000 Kč	24 900 Kč
7.	158,10 Kč	163,90 Kč	26 500 Kč	27 500 Kč
8.	174,60 Kč	181,00 Kč	29 200 Kč	30 400 Kč

Zahraniční stravné

Sazby zahraničního stravného stanoví s účinností od 1. ledna 2021 vyhláška č. 510/2020 Sb., o stanovení výše základních sazeb zahraničního stravného pro rok 2021.

Základní náhrada za používání silničních motorových vozidel, stravné a průměrná cena pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad

Ministerstvo práce a sociálních věcí stanoví podle § 189 odst. 1 zákoníku práce s účinností od 1. ledna 2021 vyhlášku č. 589/2020 Sb., o změně základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad.

Sazba základní náhrady za 1 km jízdy činí nejméně u

- a) jednostopých vozidel a tříkolek 1,20 Kč,
- b) osobních silničních motorových vozidel 4,40 Kč.

Stravné

Za každý kalendářní den pracovní cesty poskytne zaměstnavatel zaměstnanci stravné podle § 163 odst. 1 zákoníku práce nejméně ve výši:

- a) 91 Kč, trvá-li pracovní cesta 5 – 12 hodin,
- b) 138 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin,
- c) 217 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.

Za každý kalendářní den pracovní cesty poskytne zaměstnavatel zaměstnanci stravné podle § 176 odst. 1 zákoníku práce ve výši:

- a) 91 Kč až 108 Kč, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
- b) 138 Kč až 167 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin,
- c) 217 Kč až 259 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.

Průměrná cena pohonných hmot

Výše průměrné ceny za 1 litr pohonné hmoty činí

- a) 27,80 Kč u benzínu automobilového 95 oktanů,
- b) 31,50 Kč u benzínu automobilového 98 oktanů,
- c) 27,20 Kč u motorové nafty
- d) 5,00 Kč za kilowatthodinu elektřiny.

Stravenkový paušál

Od 1. ledna 2021 se má stravenkový paušál stát alternativou k dosavadním stravenkám, kdy zaměstnanci dostanou přímo peníze na jídlo. Jedná se o část výplaty, která nebude podléhat daním a odvodům.

Zrušení superhrubé mzdy a zvýšení daňové slevy na poplatníka

Od 1. ledna 2021 dochází ke zrušení superhrubé mzdy a dochází k následujícím změnám:

- hrubá mzda je zároveň základ daně,
- sazba daně je 15%,
- vysoké příjmy (cca nad 140 tisíc) se z části budou danit sazbou 23%,
- díky snížení základu daně i sazby daně dojde ke zvýšení čisté mzdy,
- základní daňová sleva na poplatníka se zvýší na 2.320,- Kč.

Elektronické dálniční známky

Řidiči již nebudou muset lepit dálniční známku na přední sklo vozidla. Kupony budou vázané na registrační značku vozidla. Nová je možnost libovolně nastavit datum začátku platnosti kuponu, a to až s předstihem 90 dnů. Roční známky navíc budou platné po dobu 365 dní bez ohledu na kalendářní rok. Typy i ceny známek zůstávají stejné jako v roce 2020, cena roční známky činí 1.500,- Kč, měsíční 440,- Kč a desetidenní 310,- Kč.

Registrace pro majitele dronů

Od 1. ledna 2021 mohou ovládat drony pouze registrovaní uživatelé a piloti. Povinná registrace platí v celé EU pro všechny drony nad 250 gramů, případně i lehčí stroje s kamerou nebo drony létající vysokou rychlostí, které nelze považovat za hračky.

Používané drony se v registru budou rozdělovat do tří kategorií: otevřené, specifické a certifikované. Liší se účelem, hmotností a vybavením. Po registraci získá provozovatel unikátní identifikační číslo, kterým své drony označí.

V Praze, dne 4. 1. 2021, Vypracovala: Mgr. Kamila Pavelková, právní oddělení OSD